

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEBA

Foie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foie bisericească - Apare în fiecare Sâmbătă

Domnului să ne rugăm!

(+). Rugăciunea e de folos în toată vremea. Mai ales însă în zilele năcazului. Și dacă vreo dată creștinătatea a trecut prin zile rele, apoi cele de acum aproape că n'au pereche. Un vânt de nebunie și de salbăcie s'a abatut asupra omenimei, clătănând așezăminte milenare și ameninșând totul cu ruina.

Biserica nu e cruțată nici ea. În Rusia creștina e prigonită în chip barbar. În Germania svastica păgână stă să scoată de pretutindena crucea Răscumpărătorului și să grăbiască vremile când acest semn al mântuirii să fie socotit drept rămășiță a unor veacuri de întunerec. În Spania se petrec lucruri cari fac să-i înghețe omului sângele în vine, tot în urma unui războiu pornit împotriva lui Hristos și a legii lui. Într'alte părți ale globului, chiar și rămânând numai în lumea așa zisă creștină, se poartă aceașă luptă de sugrumare a învățăturii și moralei evanghelice, de se spune, de nu se spune aceasta deschis și pe față. Creștinătatea din Suedia, Germania, Mexic ori din Spania de sub calcăul roșilor, poate striga cu cele mai tragice de adevărate temeieri creștinătății dintr'alte țări: Astăzi mie, mâine ție!

Intr'aceia cei primejduiți de moarte ce fac? Teribil de constatat, dar așa este: se hărțuesc între ei. Haina lui Hristos esfărțicată chiar demâini de bisericiani. Desbinările dintre biserici se poate spune doar că le-au produs exclusiv oameni de-ai bisericii: călugări, simpli preoți de mir, ori vlădici. Și dacă ruptura se menține, cei cari sunt în primul rând vinovați de această fărâdelege, tot bisericianii sunt. Faptul că rabdă tirania mirenilor (unde se va fi întâmplând și asta) nu le scade vinovăția. Dimpotrivă, le-o mărește, fiindcă ei trebuie să fie în cele ale spiritului creștin conducători și nu conduși, dascăli și nu dascăliți, apărători ai adevărului cu orice risc și jertfă, iar nu rentieri tihniți ai dumnezeescului patrimoniu al credinței revelate.

Ce vedem însă? O babilonie de biserici și bisericuțe anarhico-protestante, și nu mai puțin de treizeci și trei de biserici ortodoxe, independente una de alta, dar făcând front și acestea, ca cele protestante, împotriva Bisericii Catolice care, ea singură, are aceeașă cărmă și aceeașă învățătură și trebuie să lupte cu sumedenie de dumamant ai Binelui!

Evident, situația creștinismului sfârșiat și slăbit de frământări și fărâmițări e ceva din cale afară jalnic. Bunii creștini însă nu-i îngăduim să rămână simpli spectatori ai acestei tragedii. Răul trebuie lecuit. Boala, în cazul de față, fiind de natură sufletească, leacul caută să fie și el de aceeașă natură. Și cum știm că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus vine, dela Tatăl luminilor, tot de-aceo trebuie să fie cerută și vindecarea boalei desbinărilor din sânul creștinătății. Biserica Romei își și indeamnă jiii să facă acest lucru cu toată osârduia. Papa Piu X a binecuvântat mișcarea cunoscută sub numirea de Octavă a rugăciunii pentru unitatea credinței; Benedict XV a dăruit-o cu rugăciuni indulgențiate; Pius XI o susține din răspuneri, răzimat și pe petiția alor 1200 cardinali, vlădici și superiori de ordine călugărești, cari cer să fie declarată obligatorie această cruciadă de opt zile de rugăciune fierbinte (18-25 Ian.) în fiecare an anume pentru încetarea desbinării dintre biserici.

Cetitorii noștri facă-și singuri chestie de conștiință din ținerea acestei octave și îndemne și pe alții să facă asemenea. Odată bun și sfânt lucru fac.

Adevărul rămâne

Iarăși vlădicia istorică a Maramureșului - Continuă insultarea românismului din țara descălecătorilor - D. Matei se mânia pe adevăr și cere ajutorul cenzurei

(-). Cerem iertare cititorilor pentru su-părarea ce le facem discutând la acest loc de frunte scrisul d-lui Matei dela Cluj. Promitem să nu mai cădem în acest păcat. Nu vom mai da cunoscutului domn atâta cinste, până nu vom vedea din partea lui oarecare semne de îndreptare: pușintică bunăcredință și oarecare urbanitate.

Acum odată încă mai suntem îngăduitori. D. Matei scrie plin de mânia. Și, la mânia, omul spune multe. - N'ar trebui însă să uite cucernicul nostru preopinent că, de obicei, cine se mânia nu are dreptate. - Pe d. Matei l-a supărat, astă dată, articolul nostru despre Vlădicia morților (nr. 53-1938). Drept răspuns, a turnat o plăcintă lungă și furioasă în „Renașterea” din 8 Ianuarie c.

Trecem senin peste drăgălășeniile stilare cu care ne gratifică d. Matei fără nici un merit al nostru. Omul scrie cum știe și cum poate; la vârsta lui nu mai poate învăța alt dicționar, mai civilizat. - Vom face deci câteva reflexii numai la afirmațiunile pe care le riscă și încearcă să le dovedească.

Mai întâi, d. Matei susține că noua vlădicie ortodoxă a Maramureșului nu este a morților, fiindcă ea are credincioși destul. Nici nu este una misionară, adica prozelitistă. - Dar memoria oamenilor nu-i tocmai așa scurtă cum se crede. Se știe precis că în Maramureșul, de dragul căruia s'a înființat noua vlădicie, nu sunt decât vre-o 7 mil de ortodocși. Nu sunt prea mulți nici în cele 2 protopopiate ce i-s'au anexat din eparhia Clujului și a Orăzilor. În plus, se știe că acestea puteau fi mai ușor administrate din vechile centre la care aparținuseră și cedarea lor noiei eparhii nu s'a făcut în interes pastoral, ci tocmai pentru a da un fel de justificare noiei ctitorii așezată într'o regiune unde nu avea ce căuta. - Imprejurarea că nici vlădicia unită a Lugojului nu avea, la început, nici 10.000 credincioși, nu înseamnă nimica. Chiar o greșală să fi fost - ea nu justifică o altă greșală. Să nu se uite însă că altele erau, pe atunci, vremile și împrejurările. Și n'ar trebui, mai ales, să uite confrății ortodocși că vlădicia Lugojului a avut într'adevăr o mare misiune românească în Banat: a grăbit eliberarea ortodoxiei de sub cutropirea sârbească, salvând astfel românismul din acele părți. (Procesul de sârbizare nu e deplin încheiat nici astăzi. Acolo unde Românii nu au biserică proprie ci comună cu sârbii, își pierd limba, contopindu-se în nația sârbească!). -

În ce privește caracterul misionar-prozelitist al noiei eparhii din Maramureș, d. Matei este

iarăși în flagrant conflict cu memoria. L-a definit doar limpede și solemn, la vremea sa, însuși I. P. S. Visarion, mitropolitul Bucovinei căruia i-se încredinșase sarcina primei organizații. A spus fără ocol, că menirea misionară a noiei așezări este să ducă întreg Maramureșul la vechea credință ortodoxă de care l-a despărțit unirea cu Roma. De ce se încăpăținează d. Matei a susține contrarul, în ciuda evidenței și a declarațiilor oficiale răspicite, - nu știm.

Simșind, probabil, totuși, că aci stă pe teren cam șubred, d. Matei stăruie cu atât mai mult să ne arate că noua vlădicie a fost „reclamată de mari interese naționale”. Cări? Acelea pomenite în cuvântarea de investitură a P. S. Vasile Stan, întâiul mire al vlădiciei „istorice”. Adevă: sub raport românesc Maramureșul e mort, înstrăinat, privește peste hotare etc. Toate acestea, fiindcă a fost unit, catolic. Ortodoxia însă îl va reînvia. - Acest lucru ține să-l dovedească d. Matei, cu istoria în mână.

Citează mai întâi două texte din N. Iorga și Sextil Pușcariu, în cari aceștia se declară, chipurile, contra unirii cu Roma, căreia îi contestă „pretinsele” merite naționale. - D. Matei încearcă marea cu degetul. Crede că cu o frază răsleață și răstălmăcită răstoarnă istoria de 2 veacuri a neamului românesc. Mare greșală. Trecutul nu se schimbă de dragul nimănui. Iar rostul și vrednicțiile unirii cu Roma pentru românism sunt clare și în deobște recunoscute. Se învață în toate școalele. - Să ne oprim totuși o clipă și la textele invocate de d. Matei. Întâiul, cel din N. Iorga, nu vorbește despre roadele naționale ale unirii cu Roma, ci despre actul unirii însăși, care „se serba pe ruinele unei vechi organizații bisericesti...”. De ce nu citează d. Matei cecece spune același N. Iorga, aiurea, la tema noastră: efectele unirii. „Din umilința lui Atanasie - zice N. Iorga - a ieșit mântuirea noastră... Fără unirea în credință cu împăratul nu era libertatea, prețuirea, recunoașterea demnității umane. Fără unirea în credință cu Roma nu erau școlile mari din străinătate pentru ucenicii români, aspri în ale învățăturii; nu era mai ales acea mare școală pentru inima poporului nostru, care a fost Roma însăși... (Sate și preoți din Ardeal. Buc. 1902. p. 291). - În ce privește pe d. Sextil Pușcariu, recunoaștem și noi că academicianul din el nu l' totdeauna de acord cu președintele For-ului. Asta însă nu-i din vina noastră. Noi nu prea știm și, spre norocul lui, nici posteritatea nu va ști, cum vorbește la For. Va rămâne însă cecece a scris

în „Istoria literaturii române“, de ex. (Sibiu, 1921). Acolo declară, între altele, că „ortodoxismul nostru a fost evenimentul cel mai grav în urmări pentru dezvoltarea noastră culturală“. (p. 13; subliniat de autori); în schimb: „Petru Maior, Gh. Șincai, Samuil Micu Clain și tovarășii lor au săvârșit minunea resurecțiunii poporului român!“ (subliniem noi). — Am putea spori, firește, citatele pe pagini întregi. N'are însă nici un rost. Adevărul e cunoscut și recunoscut de toți. Dacă d. Matei își închide ochii, va umbla orbecând și ziua în amiaza mare. Vina nu e însă a noastră. Nici a istoriei.

Așa face d. Matei nu numai cu trecutul, ci și cu prezentul. Își închide ochii în fața realității. Ar putea vedea doar și d-sa cece vede toată lumea: că Maramureșul românesc trăiește; că, în ciuda tuturor vânturilor și influențelor străine, a rămas cel mai autentic colț de viață românească, cu cel mai mic număr de știutori de limbă străină și cu cel mai mare spor de populație. Ei bine, în ciuda acestei evidente, d-sa afirmă, împreună cu noul episcop de Maramureș, că sufletul românesc al Maramureșului a murit. Îți trebuie, evident, o bună doză de îndrăzneală pentru a risca astfel de prăpăstii. D. Matei are însă acest curaj. Și-l sprijinește iarăși pe acte și documente istorice (realitatea n'are importanță). Și anume: citează un text din „Gazeta Transilvaniei“ 1861 și altul din „Vizitația canonică a episcopului Vasile Hossu“ scrisă de prof. V. Moldovan din Gherla. Se spune în aceste descrieri că o parte din preoșimea Maramureșului vorbea în familie cu predilecție ungurește și nu citea cărți și gazete românești.

D. Matei crede iarăși că a descoperit praful de pușcă. În realitate, toate aceste lucruri se cunosc de mult. Adeca: în multe familii preoști din Maramureș se vorbea ungurește. Urit și dureros! Și apoi? Atât! — Întrebarea este: s'a stricat prin această viață românească a regiunii? Realitatea răspunde: nu! Maramureșul a avut înaintea Ardealului o „Asociație culturală“ românească a sa! — Și iarăși: unirea cu Roma, biserica unită e vinovată pentru rătăcirile acestor preoți ori doară alte cauze și im-

prejurări? Răspunsul este iarăși limpede. Biserica unită a dat conștiința românească neamului întreg; e absurd a spune că aceeași biserică a căutat să instrăineze o parte din clerul său. Mai ales când tot restul preoșimii sale din cuprinsul Ardealului era primul și principalul factor de viață românească. Dar chiar textele citate de d. Matei arată că autoritatea bisericăască, aflând devierea acelor preoți, a luat măsuri să-i aducă la brazdă. Ca vicar al Sigetului, Mihail Pavel face să se aboneze nu numai „Gazeta Transilvaniei“, ci chiar și „Telegraful“ dela Sibiu! — Ce mai vrea, așa dară, d. Matei? În București sunt multe familii, din cele mai distinse, cari vorbesc acasă exclusiv ori cel puțin cu predilecție franțuzește. S'au instrăinat ele prin aceasta de neam? Și ortodoxia e vinovată de acest obicei al lor? — Mai mult: în Bucovina și Basarabia elementul românesc s'a dovedit mult mai puțin rezistent în fața vânturilor și influențelor străine decât în Maramureș. Acolo într'adevăr românismul era în scădere. Cine-l de vină? Ortodoxia? — În logica dlui Matei, fără nici o discuție!

Nu mai continuăm. Pentru cei de bunăcredință adevărul e limpede, iar pe d. Matei n'avem nici o nădejde să-l convingem. Un singur lucru ținem totuși să-l mai spunem, de încheiere. La sfârșitul articolului său, după ce și-a isprăvit tot arsenalul de înțelepciune și i-s'a părut că nu prea face parale, recurge cu disperare la „ultima ratio“ a războinicilor ortodocși: amenință „Unirea“ cu suprimarea. Face apel în acest scop la autorități și în deosebi la cenzură. Fiindcă de, zice d-sa, „Unirea“ a mai fost suspendată, tot din pricina episcopiei Maramureșului. Deci, păzeal! — La asta zicem: bravo dom' Matei! Curaj, nu glumă. Așa apoi, fără îndolală, dta vei rămânea biruitor în discuție: dacă, pe căile pe care le cunoști, vei reuși să suprimi „Unirea“. Asta va fi o faptă eroică și frumoasă, pentru care îți vei avea răsplata.

Dar, vai, nici în cazul acesta nu vei isbuti să ai dreptate. Fiindcă adevărul rămâne adevăr, chiar și dacă „Unirea“ n'ar mai fi!

În vederea unirii. E foarte bună idee sulevată de păr. Octavian Popa, în numărul Crăciun al „Unirii“, că adecă la același ziar o revistă să scrie uniții și neuniții, iar cititorii să fie uniții și neuniții. La aceasta însă nu va ajunge, deoarece experiența dovedește că frații nu se învoiesc la așa ceva. Ce rămân deci de făcut?

Cotidianul unit va rezolva această problemă, deși nu pe deplin, nefiind posibil, din atâtea și atâtea motive, ca același cititor în același ziar să poată vedea o convorbire diferită chiar opusă și cu argumente opuse, spre a putea trage concluzia adevărată. Totuși, cu toată opoziția unora, mulți dintre frații neuniți vor lua cotidianul unit, în care se va transcrie în treagă teza confratelui preopinent, așa că orice frate neunit va putea vedea cele două păreri opuse contradictorii, va judeca, se va lumina și va face cece e necesar a face pentru mântuirea sufletului.

Credința noastră este că în felul acesta se vor spulbera multe prejudeții și se va promova nespuse de mult problema unirii bisericilor românești (pr. Dr. Ioan Stanciu).

Cât mai multă delicateță

I.

În foaia catolică „Farul Nou“ ce apare săptămânal la București, am citit, în numărul de Crăciun, un interesant articol al unei Doamne care semnează *Carola Avramescu*, convertită la creștinism dintre evrei.

Ea scrie pentru a mulțumi Părintelui Feliks Wiercinski S. I., cunoscutului publicist și de laborator neobosit la mai toate foile catolice din România, pentru un articol scris de P. Wiercinski în privința convertirii lui Izrail. Afară de aceasta dânsa mai face și o remarcă bună luată în seamă și un interesant apel. Ea neagă vina lui Izrail de a fi disprețuit Mesia și de a rătăci pe căi greșite de aproape 2000 de ani. Și nu neagă nici aceea, că astăzi printre comuniștii există un mare număr de evrei. Dar declară că, fiind legată prin naștere și sânge cu ei, și tot astfel legată sufletese

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Cocoșul buclucaș

Tiberiu Lăzărescu, student în anul șase la medicină, locuia la o domnișoară bătrână, care îi era ceva rubedenie. Pentru locuința și întreținere nu plătea nimic. Pe vremuri, părinții studentului îi făcuseră domnișoarei unele servicii și voia acum să se revanșeze. Studentul Tiberiu îi spunea „tanti“.

D-șoara Eliza era fiică de colonel și trăia din renta averii ce-i rămase moștenire de la părinți. Avea în oraș două case și o moșioară la țară. Din chirie și arenda moșiei încasa bani frumoși, așa că putea să trăiască mulțumită. Ar fi putut să se mărite — pe vremuri, firește — dar n'a vrut. Așa spunea dumnea-ai. Se poate și asta, căci tare „urită“ n'o îi fost... în tinerețe. Dar asta nu are importanță. Un lucru era constatat: D-șoara Eliz' avea o inimă de aur. Era bună ca pâinea.

Chiriașii n'au avut nicicând prilej să se plângă. Avea însă și dumnea-ai o „slăbiciune“, specifică „fetelor bătrâne“. Iubea foarte mult animalele. Locuința îi era o adevărată menajerie. Avea papagai, porumbei, doi canari, turturele, două găini și un cocoș, plus: două pisici și un câțeluș.

Din zori și până'n noapte, d-șoara Eliz' era ocupată cu lighioanele. Li erau dragi ca lumina ochilor. Dintre toate însă, mai mult ținea la cocoșul „Mișu“. Acesta îi era „favoritul“. La drept vorbind, „Mișu“ era un cocoș minunat. Dresat cum era, executa unele acrobatii de rămăneai cu gura căscată. Firește, când avea timp liber, se amuza și studentul cu lighioanele d-șoarei Eliz'. În preajma examenelor însă, concertul lighioanelor, cărora le era rezervată ca locuință sala de lângă camera lui, nu-l amuza de loc. Vrand să-și vadă luate examenele cât mai curând și având mult de studiat, Tiberiu se așternu pe carte din toate puterile. Sărguincios cum era, începu să facă și din noapte zi. Hărmasia lighioanelor însă nu-i dădea răgaz să studieze în liniște. Se săturase până în gât de atâtea ham-ham!... mi-au!... cu-cu-rul!... cotcot!... cu-cu-ri-guu!...

Era supărat în deosebi pe „Mișu“, căci, de cele mai multe ori, el era pricina gălăgiei. Dezmiertat și încrezut cum era, cocoșul nu le lăsa în pace pe celelalte lighioane. Când nu-i convenea ceva, începea să ciupească pisicile și în deosebi pe cățelușul „Azor“, care urla ca în gură de lup.

Tiberiu studia, adeseori până târziu după miezul nopții. Când se culca, era sfârșit de oboseală. Dar abia așipit, se pomenea cu cântecul strident al lui Mișu: cu-cu-ri-guu!

Exasperat cum era, își puse în gând să-l prăpădească pe cocoș.

Într'una din zile, se aprovizionă cu o sticlă de alcool și, folosindu-se de absența gazdei, care era ocupată cu bucătăria, se strecură tiptil în sala unde concertau lighioanele prinse pe „Mișu“ și îi strecură pe gât conținutul sticlei.

— Așa, neică „Mișule“! Bea și te satură. De-acum n'ai să mai concertezi. Regret și n'ăi cuvintel...

Se retrase apoi în camera lui și își văzu de carte.

„Mișu“, înveselit de alcool, cânta de câteva ori cu-cu-ri-gu, apoi cântecul se strădui într'un cârâit disonant.

Câteva minute mai târziu, d-șoara Eliz' făcu lighioanelor o inspecție. Când dădu ochii de Mișu, care își pierdu-se echilibrul și se bălăbănea încoace și'ncoalo, cârâind, îi luă brațele și începu să-i giuguilească.

— Mișule, ce-i cu tine? Ești bolnav? Doamne! Cum se poate asta?

Și necăjită cum era, trecu în camera lui Tiberiu.

— Doctore, „Mișu“ se prăpădește! Bolnav rău! F bolnav rău! Ute cum își bălăbănește capul... Pe picioare nici nu mai poate să stea!

— O fi bolnav, tanti Eliz'!

— Firește că e bolnav! N'ai găsi pentru el ceva medicament? Ești medic și trebuie să te pricepi la asta.

— Iartă-mă, tanti Eliz', dar eu nu s'

acum și de creștinismul care l-a adus atâtea liniște și fericire lăuntrică, privește cu jale la consăngenii săi părăsiți în urgie și în pierzanie sufletească. Ea îi compătimentește și, în mod firesc și sincer, ar vrea par'că să ceară Bisericii Catolice mai multe jertfe, mai mult interes, pentru convertirea consăngenilor săi.

Acesta este de altfel gândul oricărui om de bine și altruist: când a dat peste Izvorul mihunat, să nu-l ascundă numai pentru sine, ci să-l arate și să-l împărtășească cu toată dragostea și cu tot interesul frățesc, și celorlalți însătoși cari nu-l știu sau, din cauza unei orbiri păcătoase, nu-l văd. Așa și doamna Avramescu: ar vrea par'că să îndemne catolicismul să se plece și mai mult asupra boalei poporului izraelitean și, ca samarineanul cel din Evanghelle, să-l ridice aproape cu deasila și să-l ducă în casa de sănătate, epulzând pentru el ultimul ban și nepărăsindu-l din grija și interesul arătat, până la complecta însănătoșire. Scurt: ar vrea să se facă tot ce omeneste ar fi cu putință pentru convertirea iudeilor, fiind sigură că-i vor fi recunoscători, cum și dsa este astăzi recunoscătoare celor ce au condus-o cu atâta zel la apa credinței.

Nu știu dacă altcineva a putut-o înțelege pe D-na Avramescu cum am înțeles-o eu, fiind și eu tot un convertit, nu din iudaism nici din păgânism, ci din schismă. Căci și din schisma se pot converti credincioșii, și încă cu mult succes. Și schisma vatamă dreapta credință, o vatamă în integritatea ei și pune sufletul creștinului în mare primejdie de nesiguranță și chiar de moarte.

Mă văd astăzi fericit, schimbat în bine și par'că iluminat de o lumină mai vie și nu pot decât să mulțumesc bunului Dumnezeu, pentru darul ce mi-l-a dat, și tot odată să mulțumesc și atâtor oameni de bine, din catolicism prin mijlocirea cărora am aflat lumina cea adevărată. Mă felicit că am ajuns la întreg rea credinței mele și la limpezirea ei și voi mulțumi veșnic Binefacătorului meu.

Dar de aici, din cuimea norocului de care am avut parte, căutând spre frații mei rămași pe mai departe în desbinare, privesc spre ei cu prea multă jale ca să fiu cu totul satisfăcut. Inima mi-se strânge și mă doare din pricina aceasta, căci mă văd în imposibilitate de a împărtăși darurile mari sufletești ce mi s'au dat, cu frații și prietenii mei dragi. Oh, cât de mult aș vrea să vadă și să înțeleagă și ei

„veterinar“. De altminteri, nu e de mirat, dacă e bolnav. Azi de dimineață, la Clinică, am auzit spunând niște țărani, că li-se prăpădesc păsările. Se vede că a dat între ele „colera“. Cel mai bun leac pentru Mișu e caputul.

— Ce spui?!

— Da, da! Chiar dacă e bolnav de „coleră“, carnea e bună și „comestibilă“.

— Doamne păzește! N'as mânca din carnea lui „Mișu“, pentru tot binele din lume!

— Il mânănc eu, tanti Eliz'! E-he! Firește, dacă va fi gătit „ciulama“.

— Vai, doctore, dar cine o să-i taie gâtul?

— Am să-l tai eu! Firește, dacă îmi dai voie d-ta. Sunt medic și trebuie să mă pricep la atâta lucru..

— Și nu există nici o scăpare?

— Exclus! Colera, e coleră!

— Păi... caputulă d-șoara Eliz', decât să moară...

În seara aceea Tiberiu Lăzărescu se culcă zămbind mulțumit. Măncase o „ciulama“... cum rar și putea să doarmă de-acum în liniște și pace!

Sabin G. Truția

ceeace am văzut și am înțeles eu! Cât de mult aș vrea ca și ei să găsească aceeaș cale a mântuirii celei sigure, tot așa de ușor. Să ajungă degrab la dumnezeiască pace a conștiinței ce se sbruclumă în ei. La liniștea turburării și nesiguranței lor. Cunoșc destul de bine lupta sufletească a unui creștin disident; știu ce încearcă și ce gândește în taina minții sale, atunci când vede și constată darurile Bisericii Mame, ocrotirea minunată a lui Dumnezeu, și când vede biserică sa proprie mergând spre sărăcire sufletească și spre destrămare. Mai ales în mintea nevinovaților filii ai Romei Vechi, coloni trimiși în Orient, a căror gură n'ar fi mirare să se umple de blestem, iar nu de binecuvântare, pentru cei vinovați atunci când constată că ei nu, nici cum n'au luat parte la desbinare, și cu toate acestea, în mod criminal, se văd desbinați și astăzi de cine le-a fost și ar trebui să le fie și azi mai drag în lume! Multă amărăciune este într'un astfel de suflet; mult chin și multă întristare. Că dintr'un păcat, oricât de greu, creștinul se mai poate ridica printr'o mărturisire și printr'o pocăință oarecare. Însă de soarta crudă a desbinării, el nu poate scăpa, deși în sufletul său nu o îndrăgește... De la naștere și până la scoborârea în mormânt, el par'că e făcut, ca prin farmec, să nu poată trece pe tărâmul însoțit cu soarele cel de nădejde, de viață și de bucurie.

Barem dacă toate a-este suflete ar fi consecvente și ar căuta cu tot dinadinsul adevărul și mântuirea veșnică. În acest caz, a-și ruga, în genunchi, pe toată lumea catolică, să aibă mila de ei, să nu-i jignească, cătuși de puțin, în amorul lor propriu; să-i trateze ca pe niște suferinzi; să nu-i enerveze cu mărunte cuvinte impungătoare; să i caute cu multă gingașie și răbdare. În lupta lor cu slabe șanse de izbândă, oare n'au ei și așa destulă amărăciune?

Să ne purtăm cavalierește cu ei. Ori doară nu Mântuitorul a spus o că „d-n aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei de vești avea dragoste între voi?“ Dragoste cât mai mare. Și fiu grației trebuie să arate, ei cel dinăi, cea mai mare dragoste în relațiile frățesti, căci dacă ar arăta mai multă dragoste cei din obscuritate, și noi am fi mai zăbavnici într'asta ca ei, oare n'am avea motiv de rușinare?

În sufletul unui creștin disident ce are conștiința religioasă e o continuă luptă. Și da a s'a desfăcut cu sufletul de massa uniformă alor ai săi, și vrea să evolueze încet-încet spre adevărul pe care-l vede tocmai în strana opusă, el cade atunci în prada celor mai crude și neînțetate hărțueli, care de multeori îl exasperează, îl surexcitează și îl enervează. Tocmai de aceea nu se cuvine să l mai înțepăm și noi, căci ar trece peste măsură. Atunci nici slăbiciunile nu li-le putem divulga, nici muștrări a-l face nu-l cu cale, ori cât de drepte ar fi și avenite. Ajutați-l în schimb, cu totul discret, și el va primi; întindeți-i o mână caldă și sinceră de frate și el nu o va refuza. Ceeace este mei greu de învins în om, e amorul propriu. În morala sa catolicul știe să-l calce în picioare și să nu pună decât sufletul și veșnicia mai pe sus de toate. Dar în schismă nu-i așa. Aici morala are în ea ceva păgân. „Too bi, or not“. Sunt așa cum sunt, ori mor mai bine și cu trupul și cu sufletul! Și ce mi-e sufletul și viața lui, dacă trebuie să mă înjosesc până la atâta pentru el! — Cam acestea sunt hotărârile grabite al unui creștin disident. Ceeace e o notă sigură de puținătate de suflet și de credință. Dar faptul e fapt și trebuie să se țină seama de el.

Arhimi. Teodosie Bonteanu

Religia în Sovietia. Famosul Jaroslovski, alias Hubelmann, fruntașul între fruntașii bolșevici ai nefericitei Rusii, a scos o broșură comemorativă de împlinirea alor 120 ani dela nașterea lui Marx, părintele ideologic al comunismului. În această tipăritură ocazională „tovarășul“ roșu arată stăruințele ce depun „bezbojnicii“ (ateii) din Sovietia să distrugă credința în Dumnezeu și tot ce-l în legătură cu ea. Revista *Keletl Egyházi* (nr. pe Ianuarie 1939) reține din numita broșură o seamă de notițe privitor la starea actuală a religiei în patria Sf. Vladimir. Un mic sumar recapitulat v:

Pe întreg teritoriul sovietic se mai află cam 30000 biserici. Numărul total al preoților: 98.000 (după statistici sovietice) În schimb numai în circumscripția Moscovei sunt 227.000 atei activi, dintre cari 77.000 sunt femei. Bezbojnicii acum se pregătesc de un atac nou împotriva religiei. Jaroslovski spune că-l și gar'a cu proiectul, după care, sub 18 ani vârstă, nimenea nu poate fi membru al vreunei comunități religioase. Copiii nu au voie să participe la nici un fel de slujbă bisericască, nici să și pună piciorul în biserică. De altfel bisericile sunt proprietăți de stat, pe cari statul le arendează, dar poate abdice contractul oricând. Comunitățile bisericesti nu pot organiza nici un fel de asociație caritativă, nici nu le este permis să ajute vre un membru al comunității. Așșderea nu pot înființa biblioteci; nu pot folosi decât cărți de-ale atelilor; nu pot aranja conveniri pentru cetrea Bibliei. Clopotele, odăjdile, praporii, ș. a., sunt avere de stat. Credincioșilor le rămâne în voie să se folosească de lumânări, oleiu, tămâie, pe spesele cassei bisericesti. Sărbătorirea marilor evenimente istorice religioase, ca de ex. acum împlinirea alor 950 dela încreștinarea Rușilor, este interzisă. Semne religioase (de ex. cruci), nu mai pot fi folosite nici în cimitire unde nu se mai poate intra în procesiune. Ș. a. Ș. a.

Cu toate acestea religia nu pierе. Asta o văd și matadorii bolșevici. La o întrebare a unui centru comunist asupra motivelor pentru cari bolșevismul e dușman religiei, însuși Stalin a răspuns: „Bolșevismul e tolerant cu toate religiile. Toleranța aceasta însă nu însemnează că am fi abzs de propaganda ateistă. Bolșevismul e dușman tuturor religiilor, pentru că toate religiile se împotrivesc scopului bolșevismului: revoluției mondiale și ateismului. Eu sunt ateu din tinerețe. A susținea și răspândi mișcarea ateistă e de datoria fiecărui cetățean sovietic. E de datoria fiecărei femei din imperiul bolșevic, mai ales însă e de datoria tineretului“...

Și cu toate acestea religia va birui. Fără doar și poate. Dumnezeu nu se lasă biruit de oameni.

„Legiunea Mariei“. În țările anglo-saxone, firește că în lumea catolicilor, așa zisa „Legion of Mary“ (= Legiunea Mariei) este o organizație religioasă bine cunoscută și foarte răspândită. Deși nu e veche: a luat ființă numai cu 17 ani în urmă, în Dublin, cu menirea de a veni într'ajutor preoților de enorie într'ale pastorației. Mâna de buni creștini ce a pornit-o a isbutit să adune în cadrele ei mulțime de bărbați și femei gata să facă totul pentru ca viața creștină să fie trăită, după povețele păstorilor sufletești, cât mai intens și cât mai practic în parohiile ce mărturisesc crezul Romei. Și se știu numeroase cazuri când credincioși molăi, respectiv elemente apucate pe căi greșite, grație apostolii celor din „Legiunea Mariei“ și-au schimbat felul vieții, devenind filii de bună treabă ai Bisericii. S'au înregistrat și o mulțime de convertiți.

Organizația aceasta are astăzi ramificații în toate cinci continentele. Cu deosebire însă

e bine înrădăcinată, afară de Irlanda și Anglia, în Statele Unite și în Indi. De altfel în țările anglo-saxone e, peste tot, cea mai puternică organizație creștină de laici.

Asociațiile afiliate din Australia și-au ținut, nu demult, adunarea generală în Fitzroy — o suburbie a metropolei australiene Melbourne — la care a participat și episcopul eparhial. Adunarea a avut loc într-o zidire ce fusese mai înainte biserică metodistă. Cu acest prilej s'a remarcat ce rol important îi revine „Legiunei” mai ales în parohiile extrem de îndepărtate una de alta, ori excesiv de vaste și populate, respectiv cu prea puțini preoți. În asemenea împrejurări se întâmplă prea adesea că păstorul sufletească e în imposibilitate fizică să îndeplinească el singur toate câte se cer la o parohie și nici nu poate lua contact cu toți enoriașii. Aici apoi se dovedește a fi de neprețuită valoare ajutorul celor din „Legiunea Mariei”, cari îl suplinesc pe preot în toate agendele în cari poate fi suplinit de mireni.

Intru atingerea scopurilor sale, organizațiile din Australia își au și ele căminurile lor, ca celelalte organizații similare dintr'alte țări. În aceste căminuri se întrunesc membrii, fac planuri, iau hotărârile, se îmbărbătează împreună și pleacă în apostolie, după ce tot aici intră în legături mai strinse și cu preotul. Activând în felul acesta s'a putut constata că în foarte multe parohii viața harică-socială-caritativă a luat avânt de necrezut. Și prin ajutoarele desinteresate date săracilor și nevoiașilor s'au câștigat și aici mulți necatolici pentru catolicismul care se știe dovedi prin fapte a fi religia iubirii.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a promovat de *protopopți tractuali* pe p. *Gh. Ioan* din Odorheiu; *Simion Nicoară* din Râciu; *Ioan Rinea* din Mediaș și *Dr. Liviu Stuplăneanu* din Șarmașu, iar pe *Eugen Ciunganu* din Rupea, numit director al Cancelariei Mitropolitane, l-a distins de *protopop onorar*.

— Același a distins de *viceprotopopți onorari* pe următorii: *Dr. Ioan Cristea*, vicerectorul colegiului „Pio Romeno” din Roma; *Gregorlu Tecșa*, primcontabil arhidiecezan; *Fr. Boțian-Bărabanț*; *Onoriu Savu-Câmpia Turzii I*; *Gh. Meseșianu-Bucerdea Grănoasă*; *I. Boldor-Imper*; *Patriciu Tatar-Archiud*; *Teodor Radu-Unirea*; *L. Târnavăneanu-Hodac*; *Dr. Vasile Cerghizanu-Turda*; *I. Olteanu-Miercurea Nirajului*; *N. Gurca-Colun*; *Gh. Boeriu-Telechi Recea*; *I. Crișan-Ohaba*.

— De *parohi* au fost promovați: *I. Șarlea-Ohaba*; *Victor Pop-Șmig*; *Isidor Aldea-Șpălnaca*; *Iacob Mărgineanu-Rediu*; *Teofil Tatar-Frunzeni*; *Gh. Rusu Ieni*; *Octavian Fulcea-Mărgineni*; *Aurel Motoc-Vaida Recea*; *Nic. Băcel-Daia*; *Nic. Gr. Deac-Șomoștelnic*.

— Același a numit de *rector* al internatului „Vancean” de băieți pe prof.-preot *Gh. Veliciu*, iar de *vicerector* la Seminarul Teologic pe *Nic. Roman* din Oroiu de Câmpie.

— Noui numiri la parohie: *Emil Rașca* din Gălățuș, la Țagu; *V. Ersen* din Filipișul Mare, la Cozma; *Ioan Labo* din Boian, la Vesăuș; *Ioan Petraș* din Isvorul Mureșului, la Bărdești; pr. neoconvert *Eugen E. Călugăru* la Ciucsângeorgiu, iar nouhirotoniții *Victor Crișan* și *Iosif Blașu* la Vălișoara, respectiv Teleacu.

Oaspeți înalți. Alaltăieri Preasf. Iuliu al Clujului și Preasf. Ioan al Lugojului au cercetat pe I. P. S. p. Mitropolit. Terminată această vizită neoficială, înalții Ierarhi s'au reintrors la reședințele lor.

Spre cinstea altarelor. În 20 Decembrie a. trecut s'a întrunit S. Congregație a Riturilor ca să discute introducerea cauzei de beatificare și canonizare a robilor și roabelor lui Dumnezeu: *Lulgi Guanella* preot și întemeietor alor două congregații călugărești și *Clella Barbieri*, călugăriță și întemeietoare a congregației așa ziselor „Suore Minime dell'Addolorata”. — Totodată a fost luată în discuție și examinarea eroismului următorilor: *Marco Antonio Barbarigo*, cardinal și episcop de Montefiascone; *Petru Monnerau*, preot și înființator al Congr. Sfințelor Inimi; *Petru Iosif De la Clortwère*, preot din Societatea lui Isus; *Bartolo Longo*; *Pier Giorgio Frassati* și *Marla del Sacro Cuore di Gesù*, călugăriță și înființatoare a institutului „Servitoarele Sfințelor Inimi a lui Isus”. — În Biserica Romei au fost eroi; au fost și o să mai fie...

Răsbunarea slugii Domnului. Delegatul apostolic pentru Mexico, arhiepiscopul *Leopoldo Ruiz J. Flores*, poate fi văzut la reședință în orice vreme a zilei și de oricine. Acest ierarh, cum scrie *Vita Ecclesiae* (1. 2. 39), oricât ar fi de ocupat, nu vede într'asta vreme o piedecă întru a primi numaidecât vizitatorii, făr' a-i face să aștepte ori să vină a doua oară. Pe masa sa de lucru se află portretul președintelui-căluș *Plutarco Elias Calles*, cu mustața sa stufoasă și tot restul. Întrebat: „Și pentru ce acest portret la acest loc?” a răspuns: „Omul acesta a fost cauza tuturor pătimirilor mele și a pătimirilor voastre”. „Nu cumva încercați să-l vrăjiți în vre-un fel?” „Mă rog pentru el zilnic. Chiar de mai multe ori la zi”. — Așa a spus acest ierarh părintelui jezuit Carmelo Ranchese că se „răsbună” asupra lui Calles.

Locale. Dumineca viitoare, a lui Zahău, va predica în catedrală p. *Dr. Ioan Sucu*, profesor de Teologie.

Cu „Astra” la Cluj. O săptămână încheiată, desp. Blaj al „Astreii” și Camera de agricultură a jud. Târnava Mică, și-au avut trimișii din Blaj la Cluj să conferențieze sătenilor, lămurindu-le atâtea lucruri de folos sufletului și minții plugarului român și creștin. S'au ostenit cu acest apostolat îndeosebi dd. Boeriu, consilier agricol și V. Rusu, inginer-prof., apoi Dr. Bad, medic, Virgil Stoica, profesor, și p. Dumitru Neda. La încheierea ce s'a făcut Duminecă seara și a participat multă lume, elevii și elevele școlii primare locale, sub conducerea d. inv. Baciu s'au produs cu declamații și cântece, după cari au cuvântat p. Ștefan Manciulea, p. Dumitru Neda, d. Dr. Migia, prefectul județean și p. Frățilă, preotul local, care, dimpreună cu d. Baciu, inv. dir., au dat tot mereu cel mai neprecupețit sprijin operei întreprinse de „Astra” și Camera de agricultură.

Cadou de nuniă. Gazetei „Catholic Herald” i-a făcut o întrebare cât se poate de neașteptată unul dintre colaboratorii săi. A întrebat, adică, acesta: cum se face că pe lista cadourilor de nuniă a catolicilor nu figurează niciodată oferta unui număr oarecare de... sfinte liturghii? Și a mărturisit că el atribuie fericirea sa conjugală de un sfert de veac și mai bine faptului că atât el cât și soția sa își oferă, împrumutat, an de an, câte o novenă (serie de nouă) liturghii, drept mulțumită lui Dumnezeu pentru tot binele de care i-a împărțit în decursul anului.

Spiritul misionar al jezuiților. La Crăciunul anului trecut (1938) s'au împlinit 400 de ani de când a slujit sf. Ignățiu de Loyola cea dintâi sf. liturghie în S. Maria Maggiore din Roma. Gândul care-l stăpâna în acele clipe sfinte pe întemeietorul Societății lui Isus era convertirea lumii întregi. Fiii săi duhovnicești

au moștenit și ei același spirit misionar. În țara acestui spirit poartă ei și astăzi, în teritoriile misionare, grija a mai bine de trei milioane suflete creștine în mijloc alor peste două milioane necreștine. Tot pe aceste imense teritorii susțin jezuiții mai mult de 12.000 angajați de educație (între cari 15 cu rang universități) cercetate de peste jumătate milioane elevi și studenți (1983 seminaristi). Afară de aceasta aceiași Părinți Misionari mai scot periodice, conduc 170 orfelinate, 33 spitale, leproserii, 294 dispensarii și multe alte opere de binefacere, după o însemnare a publicației „The Advocate”.

Spre știre. În conformitate cu dispozițiile Regulamentului Academiei de Teologie „Sf. Treime” din Blaj examenul de licență în anul 1939 se fixează pe zilele de 31 Ianuarie p. m. pentru proba în scris și pe 1 Februarie 1939 pentru probele orale. Cei interesați, înainte de cu vreme toate actele prezăutate art. 76 din Regulament și să se prezinte ziua de 31 Ianuarie la Rectoratul Academiei Blaj, la 12 Ianuarie 1939. Rectoratul Academiei Teologice.

Inițiativă neobișnuită. Agenția C. e informată din Varșovia că prelatul catolic *Kotula* din Drohobycz a pus să se lipească oraș afișe și a anunțat și prin ziare că, începând cu 15 Ianuarie c., deschide un curs de trei luni pentru *convertirea Evreilor* la catolicism. Reprezentanților presei le-a lămurit în tălărie sa astfel: „Cursuri ca acesta au fost organizate încă de pe vremea când Evreii și gâni numai greu de tot — mai greu ca astăzi — puteau fi câștigați pentru creștinism. Acum Sf. Părinte cheamă întreaga lume catolică să se ocupe de convertirea Evreilor la creștinism. Dacă trimitem, cu mari sacrificii, misionari în regiuni necunoscute, cu atât mai mult sunt dator să avem grija Evreilor ce trăiesc prin noi”. — Logica e bună. Rămâne să se vadă ce rezultate va duce.

† **Iosif Mihalca**, preot pensionar, a trecut la cele veșnice în 31 Decembrie 1938 în ai 71 al vieții, 46 al căsătoriei și 45 al preoției sale cinșite. — Facă-i Domnul parte de odihna dreptilor!

Telefonul „Unirea”

Am primit abonamentul pe 1936: Of. parohial Jebel 200 lei, T. Șereș 200 lei, Of. parohial Pișcolț 200 lei, O. Blaj 200 lei, Of. parohial Joseni 100 lei, Of. parohial Orăștie 200 lei.

Am primit abonamentul pe 1937: Of. parohial Pișcolț 100 lei, Of. parohial Clopodia 200 lei, M. Boier 200 lei, Of. parohial Florești 200 lei, Of. parohial Joseni 200 lei, Of. parohial Joseni 200 lei, Of. parohial Orăștie 200 lei.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

— fost

SOHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă